

Interreg Ewropa Proġett DETOCS Newsletter 6

Avveniment ta' Skambju ta' Esperjenza f'Burgas

On Fit-8-9 ta' Ottubru 2025, l-imsieħba u l-partijiet interessati tal-proġett [DETOCS – DEcarbonising the TOURism Industry Post Covid-19 Support](#) ingabru f'Burgas, il-Bulgarija, għas-6 Avveniment ta' Skambju Interreġionali ta' Esperjenza u Laqgħa tal-Grupp ta' Tmexxija, ospitati mill-Muniċipalità ta' Burgas. Il-laqgħa kkombinat tagħlim dwar il-politika u  jarat fuq il-post, u offriet lis-sh b harsa Prattika lejn appro  i lokali innovattivi għad-dekarbonizzazzjoni tat-turi mu u t-titjib tal-effi jenza enerġetika.

Il-Workshop għat-Titjib tal-Politika, "Minn Pjanijiet għal Azzjoni: L-Implimentazzjoni ta' Politiki tat-Turi mu Ekoloġiku", iffa ilitat mis-Sieħeb Konsultattivi Elfi-Tech, iffoka fuq l-implimentazzjoni f'hin reali tat-titjib tal-politika reġionali. L-imsieħba qas-mu a  ornamenti dwar l-istrumenti ta' politika tagħhom, filwaqt li enfasizzaw il-progress, l-isfidi ewlenin, u s-soluzzjonijiet trasferibbli—minn komunitajiet tal-enerġija u kooperazzjoni bejn l-universitajiet u l-SMEs għal inizzjattivi ta' one-stop-shop u

kampanji ta' sensibilizzazzjoni għat-turi mu sostenibbli. I - jarat ta' studju wrew l-inizzjattivi pijunieri tal-enerġija ta' Burgas, li bdew bil-Komunità tal-Enerġija Burgas, immedja fl-2024, fejn installazzjoni solari ta' 420 kWp tforni enerġija rinnovabbli lil fa ilitajiet pubbli i. Il-partecipanti esploraw ukoll l-Uffi  ju tal-Enerġija Burgas,  entru li jappo  ja li - ittadini u l-SMEs b'valutazzjonijiet tal-enerġija, gwida dwar il-finanzjament, u pariri dwar l-effi jenza. I - jarat ikkonkludew b'tour bid-dgħajsa turistika li ta dem bl-enerġija solari u waqfa fil-kumplex turistik u ta' Chengene Skele, fejn soluzzjonijiet ta' enerġija rinnovabbli huma mfassla għall-infrastruttura tat-turi mu lokali. L-avveniment intemm b'a  ornamenti dwar il-progress tal-Pjan ta' Azzjoni u l-istadji importanti tal-proġett, hekk kif l-imsieħba jippreparaw għall-konferenza finali tad-DETOCS is-sena d-dieħla fl-Olanda. Permezz ta' tagħlim u kollaborazzjoni kontinwi, id-DETOCS tibqa' impenjata li tmexxi bidla fil-politika u tran izzjonijiet tal-enerġija sostenibbli fit-turi mu madwar l-Ewropa.

[Agra aktar dwar l-avveniment u  - jarat ta' studju fuq il-websajt tagħna.](#)

(Hawn Fuq) Ostrobotnija t'Isfel, il-Finlandja

  Jukka Risikko

Kontenut

Is-6 Avveniment ta' Skambju ta' Esperjenza f'Burgas.....	1
A��ornamenti reġionali.....	2-5
Dwar il-Proġett	5
Kuntatt.....	5

A barijiet li  ejjin

Il-konferenza finali tal-proġett DETOCS mistennija ssir fil- arifa 2026... ibqgħu magħna!

Bagit tal-Proġett

Bagit Totali: €1,980,883.00

Fondi Interreg: €1,567,416.40

Kronoloġija

01 Marzu 2023 – 31 Mejju 2027

Interreg
Europe

Co-funded by
the European Union

Interreg Europe DETOCS
Project

@DETOCS_Project

[www.interregeurope.eu/
detocs](http://www.interregeurope.eu/detocs)

DETOCS

Gwida Tematika Kongunta— Issa Disponibbli

The Il-proġett DETOCS iffinalizza l-Gwida Tematika Kongunta tiegħu, riżorsa Prattika mfassla biex tapoġġja d-dekarbonizzazzjoni tas-settur tat-turiżmu Ewropew. Im-mexxija mill-Istitut Agronomicu Mediterranju ta' Chania (CIHEAM MAICH), il-gwida tiġbor flimkien soluzzjonijiet azzjonabbli—li jvarjaw minn miżuri ta' effiċjenza enerġetika għal approċċi innovattivi bħat-turiżmu virtwali—imfassla għal klimi, profili tat-turiżmu u htigijiet tan-negozju diversi. Il-gwida issa qed tiġi tradotta fil-lingwi kollha tas-sħab tad-DETOCS u dalwaqt se tkun disponibbli online biex tiżgura aċċess wiesa' għal dawk li jfasslu l-politika, in-negozji tat-turiżmu u l-partijiet interessati li jaħdmu lejn destinazzjonijiet aktar sostenibbli. Il-Gwida Tematika Kongunta issa hija disponibbli fuq [DETOCS Project Library](#).

(Hawn fuq jidher il-Monasteru Dumnikan f'Ptuj, wieħed mill-punti ewlenin kulturali u storici tar-reġjun li jidher fil-gwida.)

Aggornamenti Reġjonali

L-imsieħba tad-DETOCS qed javvanzaw prattiki tajbin ta' turiżmu sostenibbli madwar l-Ewropa. Kompli aqra għall-aħħar tagħrif!

L-Islovenja

L-attivitajiet tal-proġett DETOCS fis-Slovenja, appoġġjati mill-**Aġenzija tal-Enerġija Lokali Spodnje Podravje** (LEASP), ikkontribwew għal bidla importanti fl-implimentazzjoni tal-Kunċett tal-Enerġija Lokali (LEC) tal-Muniċipalità tal-Belt ta' Ptuj. Permezz tat-tagħlim interreġjonali u l-esponiment għal prattiki tajbin—speċjalment waqt iż-żjara ta' studju fiċ-Ċentru Olimpiku ta' Kuortane fil-Finlandja u eżempji minn Middelburg—il-partijiet interessati lokali kisbu għarfien ċar dwar kif l-infrastruttura sportiva tista' tibbenefika minn sistemi ta' enerġija rinnovabbli filwaqt li tirrispetta l-wirt u l-htigijiet operattivi. Dan ispira lil Ptuj biex texpandi l-ippjanar tal-investiment tagħha fl-LEC billi tinkludi l-Is-Sala tal-Isport ta' Mladika, li inizjalment ma kinitx prevista bħala proġett tal-enerġija.

Sussegwentement għet ippjanata installazzjoni solari PV ta' 129 kW (stampa hawn fuq) għas-sala, li tirrappreżenta investiment ta' €151,000. Il-proġett sar parti minn applikazzjoni munici-pali usa' ta' €1.9 miljun għal sussidji nazzjonali għal sistemi PV fuq bini pubbliki. Ġew approvati madwar €1.5 miljun, inkluż sussidju ta' 60% għas-sala tal-isports, mogħti fi Frar 2025. Dan l-appoġġ ippermetta li l-implimentazzjoni tibda fir-rebbiegħa tal-2025, bit-tħaddim sħiħ mistenni sa tmien is-sena. Ladarba titlesta, is-sistema PV hija prevista li tkopri sa 93% tad-domanda annwali tal-elettriku tas-sala, u tiġġenera ffrankar annwali stmat ta' €4,400.

L-inklużjoni tas-Sala tal-Isport ta' Mladika bħala investiment addizzjonali fl-enerġija rinnovabbli tenfasizza kif it-tagħlim tad-DETOCS influwenza b'mod pożittiv l-ippjanar lokali. Billi għen biex jiġi identifikati opportunitajiet godda u pprova evidenza Prattika minn reġjuni oħra, il-proġett appoġġja lill-Muniċipalità tal-Belt ta' Ptuj fit-tishih tal-bidla tagħha lejn l-enerġija rinnovabbli u fit-twessigh tal-ambitu tal-LEC tagħha.

L-Greċja

Permezz tal-iskambji tad-DETOCS, il-partijiet interessati f'Kreta esploraw il-potenzjal tat-turiżmu virtwali u l-wirt kulturali diġitali, u għenu biex il-Programm Operattiv Reġjonali ta'

Kreta 2021–2027 jiġi allinjat mal-prijoritajiet emergenti tat-tranżizzjoni diġitali.

Abbażi ta' dawn l-għarfien, il-Muniċipalità ta' Heraklion implimentat żewġ inizjattivi—Interactive Heraklion u d-Diġitalizzazzjoni u l-Wiri tal-Arkivji tal-Librerija ta' Vikelaia—li juru kif DETOCS saħħaħ il-prijoritajiet reġjonali fit-turiżmu diġitali u l-wirt kulturali sostenibbli. Interactive Heraklion jiżviluppa infrastruttura diġitali biex jippreżenta u jippromwovi l-wirt kulturali tal-belt lil udjenzi globali, filwaqt li l-proġett ta' diġitalizzazzjoni tal-Librerija ta' Vikelaia jarrikkixxi l-arkivji tal-librerija u jsaħħaħ it-turiżmu virtwali, edukattiv u tal-konferenzi.

Dawn l-inizjattivi huma mistennija li jġibu benefiċċji sinifikanti lir-reġjun, inkluż tkabbir ekonomiku permezz ta' turiżmu virtwali u kulturali estiż, opportunitajiet godda ta' negozju, u zieda fl-investiment fl-innovazzjoni diġitali. Ambjentalment, inaqqsu l-htieġa għal vjaġġar fiżiku u jnaqqsu l-emissjonijiet tal-karbonju, u jappoġġjaw prattiki ta' turiżmu sostenibbli. Soċjalment u kulturalment, itejbu l-aċċess globali għall-wirt ta' Heraklion filwaqt li jippromwovu l-istorja tagħha b'modi innovattivi.

Il-passi li jmiss għar-Reġjun ta' Kreta jinkludu aktar titjib fl-istrument ta' politika biex jappoġġja n-negozji tat-turiżmu fit-titjib tal-effiċjenza enerġetika u t-tnaqqis tal-impronti tal-karbonju, l-iżgurar tal-involviment kontinwu tal-partijiet interessati, u ż-żamma ta' kooperazzjoni mill-qrib mal-Awtorità Maniġerjali Reġjonali biex jiġi żgurat finanzjament futur taħt l-Assi Prijoritarju rilevanti. Ir-Reġjun ta' Kreta jaħdem mill-qrib mas-sieħeb Kretan tiegħu, l-Istitut Agronomicu Mediterranju ta' Chania (CIHEAM MAICH), biex iwassal riżultati tal-proġett b'impatt dejjiemi.

Malta

Wara l-finalizzazzjoni tar-Rapport ta' Analizi SWOT u PESTLE dwar id-Dekarbonizzazzjoni

tas-Settur tat-Turiżmu f'Malta, analiżi ta' Eisenhower, imhejija minn msieħba tad-DETOCS mill-**Università ta' Malta**, identifikat tliet kwistjonijiet prijoritarji mill-94 punt SWOT. Dawn l-isfidi ewlenin infurmaw direttament il-pjan ta' titjib tal-politika tal-Ministeru għall-Affarijiet Barranin u t-Turiżmu, immirat lejn it-titjib tad-disponibbiltà tad-dejta, il-koordinazzjoni tal-

(Ikompili fuq paġna 3)

politika, u l-involvement tal-partijiet interessati biex jiġi dekarbonizzat is-settur tat-turiżmu.

L-ewwel nett, ġie enfasizzat li hemm nuqqas sinifikanti ta' dejta komprensiva dwar il-prestazzjoni attwali tad-dekarbonizzazzjoni ta' Malta, partikolarment rigward il-lukandi u kontributuri ewlenin oħra fis-settur tat-turiżmu. Mingħajr linja bażi ċara, huwa diffiċli li jiġu stabbiliti miri ta' dekarbonizzazzjoni li jistgħu jitkejlu u jkunu realistiki. Il-fehim tas-sorsi ewlenin tal-emissjonijiet huwa essenzjali għall-iżvilupp ta' strategija effettiva għat-tnaqqis tal-karbonju. It-tieni, il-politiki li jaqgħu taħt ministeri differenti u l-awtoritajiet mhux dejjem ikunu allinjati jew sinkronizzati sew. It-tielet, għad hemm appoġġ limitat mis-settur korporattiv biex tithaffef l-implimentazzjoni tal-politiki ta' dekarbonizzazzjoni.

Biex tindirizza l-ewwel kwistjoni, **I-Awtorità tat-Turiżmu ta' Malta (MTA)**, taħt il-Ministeru għall-Affarijiet Barranin u t-Turiżmu, nediet proġett ta' Strument ta' Appoġġ Tekniku (TSI) biex tiżvilup-

(Above) Local stakeholders discussing Malta's draft policy improvement measures

pa Indikaturi tas-Sostenibbiltà tat-Turiżmu—inklużi parametri referenzjarji tal-enerġija—f'konformità mal-Istrategija tat-Turiżmu ta' Malta 2021–2030. Il-proġett introduċa wkoll Kontinġent Satellita għat-Turiżmu (TSA), qafas rikonoxxut internazzjonalment għall-valutazzjoni tal-impatt ekonomiku tat-turiżmu. L-Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika huwa responsabbli għall-gbir tad-dejta. Flimkien, it-TSA u t-TSIs joffru għarfien dettaljat dwar il-prestazzjoni ekonomika, l-użu tar-riżorsi, il-generazzjoni tal-iskart, u l-benesseri tal-komunità, u jallinjaw l-approċċ ta' Malta mal-aħjar prattika globali permezz ta' kollaborazzjoni mal-OECD.

Biex jindirizza t-tieni u t-tielet kwistjonijiet, il-Ministeru għall-Affarijiet Barranin u t-Turiżmu abbozza pjan ta' azzjoni għat-titjib tal-politika li għandu jiġi implimentat sa Frar 2026. Se tiġi ospitata paġna web għda fuq il-websajt tal-Ministeru, li tipprovdi ċentru ċentralizzat għall-partijiet interessati fit-turiżmu biex jaċċessaw informazzjoni dwar skemi ta' appoġġ finanzjarju eżistenti għal investimenti fl-effiċjenza enerġetika u proġetti kofinanzjati. Is-sit se jinkludi wkoll linji gwida prattiċi u pariri għal miżuri ta' ffrankar tal-enerġija, li jgħinu biex jistimulaw involviment akbar mill-operaturi tat-turiżmu.

Il-Finlandja

F'April 2025, l-imsieħba Finlandiżi tad-DETOCS fir-Reġjun tal-Ostrobothnia t'Isfel organizzaw

workshop għall-partijiet interessati reġionali tal-proġett DETOCS. Iż-żmien tal-workshop kien strateġiku, peress li l-Programm Reġionali tal-Ostrobothnia t'Isfel kien qed jiġi rivedut, bil-verżjoni aġġornata skedata li tilesta sa tmieni l-2025.

L-abbozz tal-programm rivedut kien miftuħ għall-eżami u l-kummenti tal-pubbliku sat-3 ta' Novembru. Fil-laqgħa tiegħu tas-17 ta' Novembru 2025, il-Bord Reġionali kkunsidra r-rispons li rċieva u ddiskuta l-aġġustamenti li rriżultaw għall-istrategija reġionali. Fl-1 ta' Diċembru 2025, l-Assemblea Reġionali approvat il-programm reġionali aġġornat.

L-istrategija reġionali riveduta għall-Ostrobothnia t'Isfel tenfasizza t-turiżmu bħala mutur ewleni tal-vitalità u t-tkabbir ekonomiku. Ir-rispons dwar l-abbozz laqa' din il-fokus aktar tiegħu għall-futur tar-reġjun. Il-muniċipalitajiet innutaw li t-turiżmu jgħin isostni s-servizzi rurali, joħloq l-impjegi, u jsaħħaħ l-immaġni reġionali, filwaqt li ż-żoni tal-Geopark Globali tal-UNESCO ġew identifikati bħala kruċjali għall-promozzjoni tat-turiżmu sostenibbli.

Bi twegiba, il-Kunsill Reġionali afferma mill-għdid ir-rwol tat-turiżmu fil-qafas ta' speċjalizzazzjoni intelliġenti tiegħu. L-istrategija torbot ukoll it-turiżmu mal-marka u l-attraenza reġionali, bil-għan li żżid l-għadd ta' viżitaturi u tappoġġja l-intraprenditorija lokali.

L-Italja

Is-sitt skambju tal-partijiet interessati tad-DETOCS sar fit-8–9 ta' Ottubru fil-Muniċipalità ta'

Burgas fil-Bulgarija, u għabar flimkien l-imsieħba kollha tal-proġett flimkien ma' diversi partijiet interessati lokali. Il-Muniċipalità ta' Campobasso kienet rappreżentata mis-Sur Renato Colonna ta' MDM greENGINEERING srl u s-Sur Alessandro Di Lallo ta' GAL Molise scrl. Matul il-laqgħa, ir-rappreżentanti ta' Campobasso pprezentaw il-Pjan Strateġiku tar-Reġjun ta' Molise. Dan il-pjan jibni fuq il-Ftehim ta' Koeżjoni bejn ir-Reġjun tal-Molise u l-Gvern Taljan, li jidentifika interventi ewlenin għall-iżvilupp territorjali f'konformità mal-Pjan Nazzjonali ta' Rkupru u Reżiljenza (PNRR) u l-oqfsa ta' finanzjament tal-UE. Il-Programm Reġionali tal-Molise ERDF FSE+ 2021–2027, b'baġit ta' madwar €400 miljun, jappoġġja azzjonijiet imfassla biex itejbu l-produttività tan-

Minn Prattiki Tajbin għal Titjib fil-Politika

Il-proġett Interreg Europe DETOCS għandu l-għan li jitransforma t-turiżmu f'settur aktar ekoloġiku u b'livell baxx ta' karbonju billi jrawwem il-kollaborazzjoni u l-iskambju ta' soluzzjonijiet innovattivi madwar l-Ewropa.

Matul il-proġett, ġew identifikati u kondiviżi **prattiki tajbin** għat-turiżmu sostenibbli madwar is-Slovenja, il-Greċja, Malta, il-Finlandja, l-Italja, il-Bulgarija, l-Ungerija u l-Olanda. Dawn ivarjaw minn komunitajiet ta' tishin u enerġija ġeotermali għal strategiji ta' sostenibbiltà reġionali u in-izjattivi ta' turiżmu virtwali, u jipprovdu eżempji prattiċi ta' kif l-impatt ambjentali tat-turiżmu jista' jtnaqqas f'kuntesti reġionali diversi.

Karatteristika ewlenija tad-DETOCS hija r-rabta bejn dawn il-prattiki tajbin u t-titjib tal-politika. L-għarfien miksub mit-tagħlim bejn il-pari u ż-żjarat ta' studju jintuża b'mod attiv biex jiġu rfinati l-istrumenti tal-politika reġionali u lokali.

Billi turi x'jahdem fil-prattika, DETOCS tappoġġja l-muniċipalitajiet u l-awtoritajiet manigerjali fl-adozzjoni ta' politiki bbażati fuq l-evidenza li jippromovwu l-effiċjenza enerġetika, id-dekarbonizzazzjoni, u t-turiżmu sostenibbli.

Bordijiet reġionali tal-partijiet interessati, seminars tematiċi, u workshops kongunti jiżguraw li kemm dawk li jfasslu l-politika kif ukoll l-operaturi tat-turiżmu jkunu involuti fit-tiswir ta' dawn it-titjibiet, u jgħinu lir-reġjuni jimplimentaw miżuri prattiċi filwaqt li jrawmu t-tagħlim organizzazzjonali u individwali.

To Biex titgħallim aktar dwar l-istrumenti ta' politika speċifiċi mmirati mill-imsieħba tagħna fid-DETOCS, żur din il-paġna **this dedicated page** fuq il-websajt tagħna.

Fuljett ta' Prattika Tajba tad-DETOCS

Bi pjaċir nipprezentaw il-Brochure ta' Prattika Tajba tad-DETOCS, ippubblikata f'Ġunju 2025, li tiġbor flimkien inizjattivi ta' turizmu sostenibbli li jispiraw mit-8 reġjuni shab kollha madwar l-Ewropa. Il-brochure tenfasizza eżempji prattiċi ta' effiċjenza fl-enerġija, tnaqqis tal-iskart, ivvjaġġar eko-konxju, u soluzzjonijiet innovattivi oħra implimentati minn operatori turistiċi lokali, lukandi, u destinazzjonijiet. L-għan tagħha huwa li tipprovdi lill-partijiet interessati reġjonali b'għarfien u gwida konkreti biex jadottaw u jadattaw l-aħjar prattiki fl-oqsma tagħhom stess, filwaqt li trawwem il-kollaborazzjoni u tmexxi t-tranżizzjoni lejn settur turistiku aktar ekoloġiku u sostenibbli.

All L-imsieħba kollha qassmu l-browxer lokalment biex jiżguraw aċċess wiesa', u huwa disponibbli wkoll fid-**DETOCS Project Library** flimkien ma' għodod u rapporti oħra mfassla biex jappoġġjaw u jispiraw it-turizmu sostenibbli madwar l-Ewropa.

negozji u l-kwalità tal-impjiegi, ipogġu l-protezzjoni ambjentali u l-effiċjenza fir-riżorsi fuq quddiem nett tal-iżvilupp tal-politika, u jnaqqsu d-disparitajiet territorjali billi jsaħħu strateġiji urbani sostenibbli u jappoġġjaw l-Istrateġija Nazzjonali għaž-Żoni Interni.

Fi hdan dan il-programm, tingħata enfasi partikolari lit-titjib tal-prestazzjoni ambjentali tan-negozji, il-promozzjoni tal-effiċjenza enerġetika u l-prattiki tal-ekonomija ċirkolari, l-avanz tal-mobilità urbana sostenibbli, u l-appoġġ għall-iżvilupp ta' komunitajiet tal-enerġija u infrastruttura ekoloġika urbana. Prijorità reġjonali ewlenija oħra tiffoka fuq il-ħolqien ta' sistema ta' mobilità sostenibbli, reżiljenti għall-klima u intelligenti li tgħaqqad aħjar it-territorju.

Il-prezentazzjoni introduċiet ukoll l-Istrateġija ta' Campobasso fuq medda wiesgħa, li tinvolvi 15-il municipalità li jaħdmu flimkien biex itejbu l-attrazzjoni u l-potenzjal ta' innovazzjoni tar-reġjun. Element ċentrali ta' din l-Istrateġija huwa l-promozzjoni u t-twaqqif ta' komunitajiet tal-enerġija, li huma mistennija li jġibu benefiċċji ambjentali, ekonomiċi u soċjali lit-territorji lokali. Għal din ir-raġuni, il-Municipalità ta' Campobasso esprimiet l-intenzjoni tagħha li tingħaqad mal-Komunità tal-Enerġija GAL Molise, flimkien mal-municipalitajiet l-oħra fiż-żona usa'. Dan l-impenn kondiżi jirrifletti l-ambizzjonijiet usa' tal-proġett DETOCS, li għandu l-għan li jappoġġja lir-reġjuni fl-iżvilupp ta' approċċi aktar sostenibbli, reżiljenti u orjentati lejn it-turizmu.

L-Bulgarija

Il-Municipalità ta' Burgas fil-Bulgarija ilha taħdem biex tindirizza ż-żieda fl-ispejjeż tal-enerġija fil-facilitajiet turistiċi u sportivi tagħha u l-involvement baxx tal-pubbliku fl-enerġija sostenibbli. Bħala destinazzjoni ewlenija maxxatt, il-kumpless municipali tal-għawm tal-belt jospita tornejjiet nazzjonali u internazzjonali u juża ħafna enerġija. Biex tindirizza dan, tnediet il-Komunità tal-Enerġija ta' Burgas, li tgħaqqad l-enerġija rinnovabbli, l-effiċjenza enerġetika, u l-involvement taċ-ċittadini.

Aktar minn €220,000 ingabru miċ-ċittadini, l-SMEs, u l-istituzzjonijiet biex jinstallaw sistema fotovoltajka ta' 400 kWp fil-kumpless tal-għawm, li tlestiet fis-sajf tal-2025. Il-monitoraġġ intelligenti se jtejjeb l-effiċjenza tal-enerġija u jnaqqas il-konsum, u juri kif l-enerġija nadifa tista' tħaddem infrastruttura pubblika prominenti u ssahħa l-immaġni tat-turizmu ekoloġiku ta' Burgas.

L-inizjattiva tinvolvi l-Municipalità ta' Burgas, negozji lokali, ċittadini, u NGOs, u toffri mudell skalabbli għal municipalitajiet oħra. L-iffrankar annwali stmat huwa ta' 479 MWh (€13,240) bi tnaqqis ta' madwar 169 tunnellata ta' CO₂, li juri kif il-komunitajiet tal-enerġija jistgħu jappoġġjaw it-turizmu sostenibbli filwaqt li jinvolvu lill-komunità lokali.

L-Ungerija

Sadanittant fl-Ungerija, is-Sistema ta' Ġestjoni

tat-Turizmu Reġjonali (RTMS), responsabbli biex tiżgura turizmu kkoordinat, sostenibbli u kompetittiv fir-reġjun, issa qed tikkontribwixxi għal inizjattiva nazzjonali importanti biex tissahħaħ l-ekosistema tat-turizmu sostenibbli. Il-proġett huwa kkoordinat mill-Ministeru għall-Ekonomija Nazzjonali, flimkien mal-Kunsill tal-Iżvilupp ta' Balaton u l-Kunsill tal-Iżvilupp tar-Reġjun tal-Inbid ta' Tokaj.

L-attivitajiet ewlenin tiegħu jinkludu sħarriġ u riċerka reġjonali, konferenza dwar il-kondiżjoni tal-għarfien biex jiġu pprezentati r-riżultati, u d-definizzjoni ta' kollaborazzjonijiet strateġiċi futuri. L-attivitajiet kollha se jibnu fuq ir-riżultati tal-proġett DETOCS u r-rakkomandazzjonijiet ta' politika żviluppatti permezz tiegħu.

Barra minn hekk, **CDDA** Nonprofit Ltd. dan l-aħhar nediet studju dwar l-identità reġjonali li jiffoka fuq it-turizmu. Din ir-riċerka tesplora l-valuri u l-assi li jsawru l-identità tar-reġjun li huma direttament konnessi mat-turizmu. Is-sostenibbiltà, flimkien mal-għarfien miksub permezz tal-proġett DETOCS, għandha rwol ċentrali f'dan ix-xogħol.

L-Olanda

Fit-3 ta' Settembru 2025, il-Municipalità ta' **Middelburg**, flimkien mat-Tim tas-Sostenibbiltà u Impuls Zeeland, ospitat laqgħa mal-partijiet

interessati fiż-Zeuwse Bibliotheek biex tissahħaħ is-sostenibbiltà fis-settur tat-turizmu lokali. L-avveniment għabar flimkien 28 partecipant—inkluzi imprendituri, staff municipali, u rappreżentanti tas-settur—biex jaqsmu l-aħjar prattiki u jiddiskutu approċċi prattiċi għall-effiċjenza enerġetika u operazzjonijiet sostenibbli.

L-intraprendituri pprezentaw eżempji mill-hajja reali li jvarjaw minn interventi bi prezz baxx għal soluzzjonijiet teknoloġiċi innovattivi, fejn qasmu l-isfidi, l-ispejjeż, u l-benefiċċji li jistgħu jitkejlu. Dan kien segwit minn dibattitu strutturat dwar l-iskalar ta' prattiki sostenibbli, l-esplorazzjoni ta' miżuri li jiffrankaw l-enerġija, sussidji, soluzzjonijiet digitali bħat-turizmu virtwali, u opportunitajiet ta' kollaborazzjoni bejn in-negozji u l-awtoritajiet. It-tagħlim bejn il-pari ħareġ bħala tema ewlenija, bil-partecipanti jenfasizzaw il-valur li jaraw eżempji prattiċi biex tinbena l-fiducia u jinfurmaw id-deċiżjonijiet.

Il-laqgħa kkontribwiet ukoll għat-tiswir tal-

politika tat-turiżmu ta' Middelburg, iċċentrata fuq: L-effiċjenza fl-enerġija u t-tnaqqis tas-CO2, partikolarment f'bini storiku; il-ġestjoni tal-fluss tal-viżitaturi, inkluż it-turiżmu virtwali u diġitali; u l-ibbilanċjar tat-tkabbir tat-turiżmu mal-kwalità tal-ġajxien għar-residenti.

Il-Municipalità ta' Middelburg ippubblikat riflessjoni pubblika dwar l-avveniment, li tenfasizza l-impenn pożittiv u l-momentum dejjem jikber wara l-intraprenditorija sostenibbli fir-reġjun. Billi trawwem djalogo bejn l-intraprendituri u dawk li jfasslu l-politika, l-avveniment saħħaħ l-approċċ integrat ta' Middelburg għat-turiżmu sostenibbli u wera l-

valur tal-kollaborazzjoni reġjonali fi ħdan id-DETOCS.

Għaliex DETOCS?

Il-Proġett Interreg Ewropew **DETOCS – DEcarbonising the TOURism Industry Post Covid-19 Support** għandu l-għan li jappoġġja l-irkupru tas-settur tal-infrastruttura tat-turiżmu tal-UE wara l-pandemija tal-Covid-19, f'nofs il-kriżi tal-enerġija, b'mod sostenibbli u b'livell baxx ta' karbonju. B'dan il-mod, id-DETOCS jikkonforma mal-politiki fit-tul tal-UE għad-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija.

Tul il-proġett, imsieħba mis-Slovenja, il-Greċja, Malta, il-Finlandja, l-Italja, il-Bulgarija, l-Ungerija, u l-Olanda jidentifikaw u jaqsmu l-aħjar prattiki fit-turiżmu sostenibbli. Dawn il-prattiki jvarjaw minn

titjib fl-effiċjenza enerġetika u l-awtosuffiċjenza sal-introduzzjoni ta' mudelli ta' turiżmu innovattivi u b'livell baxx ta' karbonju bħat-turiżmu virtwali. Barra minn hekk, l-imsieħba jaħdmu biex isaħħu l-politiki reġjonali billi jiffaċilitaw inizzjattivi ta' bini ta' kapaċità u jinkoraġġixxu l-adozzjoni ta' strateġiji ppruvati effettivi f'reġjuni oħra. Il-proġett jappoġġja wkoll lill-operaturi tat-turiżmu fl-adattament għas-sitwazzjoni attwali tal-enerġija billi jgħinhom inaqqsu l-ispejjeż tal-enerġija, iżidu l-effiċjenza operattiva, u jimplimentaw soluzzjonijiet ta' enerġija rinnovabbli. Billi juri eżempji mid-dinja reali u jipprovi għidha dwar il-politika u l-prattika, DETOCS jagħti s-setgħa lill-partijiet interessati biex jieħdu deċiżjonijiet infurmati li jmxexxu l-iżvilupp sostenibbli u r-reżiljenza fis-settur tat-turiżmu.

DETOCS jikkontribwixxi għall-Politika ta' Koeżjoni tal-UE, u speċifikament għall-**"Policy Objective 2 (PO2): A greener, low-carbon Europe"**, billi jippromwovi t-tranżizzjoni tal-enerġija nadifa u sostenibbli tal-infrastruttura tat-turiżmu. Il-proġett DETOCS ta' erba' snin għandu baġit totali ta' **€1,980,883.00**, fejn **€1,567,416.40** huma provduti mill-fondi Interreg.

40 TIPS
to save energy in
the tourism sector

Middelburg helps the tourism sector to become more sustainable. This brochure gives you practical tips to save energy and reduce your CO₂ emissions.

Intom Mistednin!
Konferenza Finali tad-DETOCS
f'Middelburg

Fil-Ħarifa tal-2026, il-proġett DETOCS se jospita l-aħħar avveniment pubbliku ta' tixrid fin-Netherlands, li jikkoinċidi mal-aħħar laqgħa tas-shab tal-proġett. L-avveniment se jlaqqa' flimkien eżekuttivi, dawk li jfasslu l-politika, u partijiet interessati mir-reġjuni partecipanti kollha biex juru l-kisbiet reġjonali u r-riżultati tal-proġett.

Ibqgħu magħna għal aktar dettalji!

Kuntatt

Tea Potocnik (LEASP)

Lead Partner

tea.potocnik@lea-ptuj.si

Interreg Europe DETOCS Project

@DETOCS_Project

www.interregeurope.eu/detocs

Sħubija tal-Proġett

Local energy agency Spodnje Podravje (SI) - Lead Partner

Mediterranean Agronomic Institute of Chania - CIHEAM MAICH (EL)

Region of Crete (EL)

University of Malta (MT)

Office of the Deputy Prime Minister and Ministry for Foreign Affairs and Tourism (MT)

Thermopolis Ltd. (FI)

Regional Council of South Ostrobothnia (FI)

Municipality of Campobasso (IT)

Regional Energy Agency - Pazardjik (BG)

Burgas Municipality (BG)

Central Danube Development Agency Nonprofit Ltd. (HU)

Middelburg Municipality (NL)

The European Institute for Innovation-Technology (DE)

